

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 9P/130/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1623201864
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurnotová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2024:1623201864.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, sudkyňou JUDr. Janou Kurnotovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, štátna príslušnosť Slovenskej republiky, zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, dieťa rodičov: matky C. B., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Českej republiky, bytom C. XXX, B., D. A., zast. opatrovníkom mestem B. a otca A. B., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Slovenskej republiky, bytom E. F. XXX/XX, A., o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, takto

rozhodol:

Maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX, sa zveruje do osobnej starostlivosti otca.

Matka je povinná prispievať na výživu maloletého A. výživným vo výške 70 Eur mesačne, a to vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám otca počnúc dňom 08.08.2023.

Zročné výživné na maloletého A. za obdobie od 08.08.2023 do 31.05.2024 nevzniklo.

Styk matky s maloletým sa ponecháva neupravený.

Týmto sa mení rozsudok Okresného soudu Plzeň-jih č.k. 3P 146/2015-168 zo dňa 28.03.2018 vo výroku o starostlivosti a rozsudok Okresného soudu Plzeň-jih č.k 3P 146/2015-215 zo dňa 23.04.2020 vo výroku o výživnom na maloletého.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 08.08.2023 navrhovateľ - otec maloletého žiadal, aby súd zveril maloletého do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazal platením výživného na maloletého vo výške 150 Eur mesačne vždy k 25. dňu v mesiaci k rukám otca. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloletý s ním už rok žije na Slovensku. Maloletého si zobral k sebe po dohode s matkou maloletého a sociálnym úradom v Českej republike. Otec na pojednávaní dňa 11.04.2024 zmenil svoj návrh tak, že žiadal priznať výživné vo výške 70 Eur mesačne, ktoré doteraz matka prispieva na výživu maloletého. Čo sa týka stretávania matky a maloletého žiadal ponechať styk matky a maloletého bez úpravy.

2. Opatrovník matky sa k návrhu otca vyjadril s tým, že s návrhom súhlasí, súhlasil so zverením maloletého do osobnej starostlivosti otca aj s navrhovaným výživným 70 Eur mesačne pre maloletého, stretávanie matky a maloletého žiadal ponechať na dohodu rodičov. Ďalej vo vyjadrení uviedol, že matka nemá ďalšie vyživovacie povinnosti. Matka nie je schopná po prepustení z psychiatrickej nemocnice pracovného pomeru. Opatrovník matky oznámil, že zdravotný stav matky jej neumožňuje dostaviť sa na pojednávanie a že netrvá na svojej osobnej prítomnosti na pojednávaní, súhlasil s tým, aby súd vo veci

rozhodol bez ich prítomnosti. Súd podľa § 180 C.s.p. rozhodol na pojednávaní v neprítomnosti matky maloletého a jej opatrovníka.

3. Podľa čl. 7 nariadenia Rady (ES) č. 2019/1111 z 25. júna 2019 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí (ďalej aj len „nariadenie Rady (ES), súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

4. Podľa čl. 3 nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (ďalej aj len „nariadenie Rady (ES) č. 4/2009“) v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná:

a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu povinného, alebo

b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, alebo

c) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, alebo

d) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

5. Podľa čl. 15 nariadenia Rady (ES) č. 4/2009, rozhodné právo vo veciach vyživovacej povinnosti sa v členských štátoch, ktoré sú viazané haagskym Protokolom o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť z 23. novembra 2007 (ďalej len „Haagsky protokol z roku 2007“), určuje podľa tohto protokolu.

6. Podľa čl. 3 Haagskeho protokolu z roku 2007, (1) pokiaľ nie je v tomto protokole ustanovené inak, vyživovacia povinnosť sa spravuje právnym poriadkom štátu obvyklého pobytu oprávneného. (2) V prípade zmeny obvyklého pobytu oprávneného sa od okamihu zmeny uplatňuje právny poriadok štátu nového obvyklého pobytu.

7. Podľa bodu 92 preambuly nariadenia rady (EÚ) č. 2019/1111, rozhodné právo pre rodičovské práva a povinnosti by sa malo určovať podľa ustanovení kapitoly III Haagskeho dohovoru z roku 1996. Pri uplatňovaní uvedeného dohovoru v konaniach na súde členského štátu, v ktorom sa uplatňuje toto nariadenie, by sa odkaz na „ustanovenia kapitoly II“ v článku 15 ods. 1 uvedeného dohovoru mal chápať ako odkaz na „ustanovenia tohto nariadenia“.

8. Podľa čl. 15 ods. 1 Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa zo dňa 19. októbra 1996 (ďalej aj len „Haagsky dohovor z roku 1996“), pri výkone právomoci podľa ustanovení kapitoly II použijú orgány zmluvných štátov právo svojho štátu.

9. Vzhľadom na skutočnosť, že každý z rodičov žije v inom členskom štáte EÚ ako aj z dôvodu, že matka maloletého je občiankou Českej republiky, súd sa zaoberal otázkou svojej právomoci, pričom dospel k záveru, že jeho právomoc je daná, keďže maloletý má obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, teda s poukazom na čl. 7 nariadenia Rady (ES) č. 2019/1111 a s poukazom na čl. 3 nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 je daná právomoc súdov SR a s poukazom na cit. ust. Haagskeho dohovoru z roku 1996 a Haagskeho protokolu z roku 2007 súd ako rozhodné právo aplikoval príslušné ustanovenia slovenského právneho poriadku.

10. Súd sa oboznámil s návrhom a vykonal dokazovanie výsluchom prítomných účastníkov a listinnými dôkazmi založenými v spise, ktorými sú: rodný list maloletého, dohoda rodičov a zmene starostlivosti zo dňa 15.10.2021, osvedčenie o štátnom občianstve maloletého, rozhodnutie o prijatí maloletého do Základnej školy A. zo dňa 25.10.2021, sobášny list rodičov maloletého, lustrácie účastníkov v registri obyvateľov a v Sociálnej poisťovni, rozsudkami Okresného soudu Plzeň-jih č.k. 3P 146/2015-41 zo dňa 16.06.2015, č.k. 3P 146/2015-62 zo dňa 05.09.2016, č.k. 3P 146/2015-112 zo dňa 26.01.2017, č.k. 3P 146/2015-168 zo dňa 28.03.2018, č.k. 3P 146/2015-215 zo dňa 23.04.2020, č.k. 3P 146/2015-256 zo dňa 28.02.2022, č.k. 8C 267/2017-64 zo dňa 31.08.2018, č.k. 3P 142/2019-121 zo dňa 10.08.2022, listinou o jmenovaní opatrovníka zo dňa 13.10.2022, oznámením Úradu práce České republiky o zmene

výše dávky štátni sociální podpory pre matku, dohodou o skončení pracovného pomeru matky, potvrdením o príjme matky, výpisom z účtu matky, potvrdením České správy sociálního zabezpečení o výške invalidného dôchodku matky, potvrdením Úřadu práce České republiky – Krajská pobočka v Plzni o vedení matky v evidencii uchádzačov o zamestnanie a o poskytnutej podpore, správou ÚPSVaR Malacky zo šetrenia pomerov zo dňa 21.08.2023 a zo dňa 11.04.2024, správou základnej školy A. o maloletom zo dňa 13.03.2024, dohodou o skončení pracovného pomeru otca, potvrdeniami o platbách výživného, potvrdeniami ÚPSVaR o vedení otca v evidencii uchádzačov o zamestnanie a poberaných dávkach, potvrdeniami o príjme otca, potvrdením Sociálnej poisťovne o vyplatených dávkach v nezamestnanosti otcovi, rozhodnutím Sociálnej poisťovne vo veci nároku otca na dávku v nezamestnanosti zo dňa 18.04.2024, oznámením Sociálnej poisťovne o zozname zamestnávateľov otca a na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový a právny stav.

11. Matka bola rozsudkom Okresního soudu Plzeň-jih č.k. 3 Nc 1058/2018-69 zo dňa 27.04.2019 obmedzená v spôsobilosti na právne úkony na dobu troch rokov tak, že nie je schopná samostatne konať pokiaľ ide o uzatváranie zmlúv s výnimkou pracovnoprávných zmlúv, nie je schopná na právne úkony tkajúce sa majetku, ktorého hodnota presiahne 15.000 Kč, nie je schopná nakladať s finančnými prostriedkami presahujúcimi sumu 15 000 Kč, nie je schopná zriadiť závet, dedičskú zmluvu, uzatvárať manželstvo, nie je schopná na právne úkony vo vzťahu k zapretiu a určení otcovstva a vo veci osvojenia, nemôže byť volená a je schopná voliť, je schopná výkonu rodičovskej zodpovednosti a je schopná styku s dieťaťom. Za opatrovníka matky bolo ustanovené mesto B.. Rozsudkom Okresního soudu Plzeň-jih č.k. 3P 142/2019-121 zo dňa 10.08.2022 právopl. dňa 30.09.2022 bolo obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony matky predĺžené na dobu piatich rokov od právoplatnosti rozsudku. Vo funkcii opatrovníka matky bolo ponechané mesto B..

12. Podľa čl. 20 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o právnej pomoci poskytovanej justičnými orgánmi a úprave niektorých právnych vzťahov v občianskych a trestných veciach, právoplatné a vykonateľné rozhodnutia nemajetkovej povahy v občianskych veciach, ktoré vydali justičné orgány jednej zmluvnej strany s výnimkou rozhodnutí uvedených v článku 21 tejto zmluvy, sa uznávajú a vykonávajú na území druhej zmluvnej strany bez ďalšieho konania, ak a) justičné orgány druhej zmluvnej strany nevydali skôr právoplatné rozhodnutie alebo neuznali alebo nevykonali rozhodnutie tretieho štátu v tej istej veci a medzi tými istými účastníkmi, b) na konanie nebola daná výlučná právomoc orgánov zmluvnej strany, na území ktorej sa o uznanie žiada.

13. Podľa správy Úřadu práce, sociálních vecí a rodiny Malacky zo dňa 21.08.2023, pracovníci úřadu dňa 18.08.2023 vykonali neohlásené šetrenie v domácnosti u otca maloletého. V domácnosti sa nachádzal otec, maloletý A. sa v čase šetrenia v domácnosti nenachádzal, aktuálne bol od 12.08.2023 do 23.08.2023 na prázdninách u matky v B. v Českej republike. Otec maloletého pri pohovore uviedol nasledovné: „Maloletý je od 10/2021 v osobnej starostlivosti otca. Otec iné deti nemá. Matka maloletého má ďalšie 3 deti (1 plnoletý, 2 maloleté – v zariadení, v NOS, adopcia), ktoré však nie sú v jej starostlivosti. Maloletý A. sa s matkou stretáva 2 x do roka. Naposledy bola matka v domácnosti otca na dva týždne, otec ju doviezol i zaviezol. S matkou maloletého komunikujú. Matka si s maloletým voláva. Otec matke v styku s maloletým nebráni. Matka uhrádza pravidelne výživné na maloletého vo výške 70 Eur mesačne. Navyiac maloletému neprispieva. Otec matky maloletého (starý otec) niekedy pošle maloletému balík s knihami, oblečením, hračkami. Maloletý A. je od 10/2021 žiakom Základnej školy v A., od 09/2023 bude chodiť do 4. ročníka. V škole prospieva priemerne, otec nemá s maloletým výchovné problémy. Maloletý chodil na futbal, potom ho to prestalo baviť, ale teraz by chcel začať hrať opäť. Zdravotný stav maloletého je dobrý, maloletý je zdravý je vedený v pediatrickej ambulancii MUDr. Slávikovej v Malackách. So starostlivosťou mu vie pomôcť neter, ktorá býva v blízkosti bydliska otca. Otec je zamestnaný. Od 11/2022 pracuje vo firme IAC v Lozorne s čistým mesačným príjmom vo výške 750 Eur. Pracuje na zmeny, nočné nie. Chcel by naďalej pracovať v uvedenej firme, avšak na živnosť, z ktorej by mal vyšší príjem. Spláca dlh na zdravotnom poistení, ešte musí uhradiť okolo 1 300 Eur, a má ďalšiu splátku dlhu, ktorú uhrádza vo výške 40 Eur mesačne. V predmetnom obecnom byte býva otec od roku 2018 v prenájme, za ktorý uhrádza 160 Eur mesačne. Maloletého si zobral otec do svojej starostlivosti od 10/2021.“ ÚPSVaR Malacky vykonali v minulosti šetrenie v domácnosti otca. Z vykonaného šetrenia vyplynulo, že otec maloletého mal v tom čase vytvorené vhodné bytové a sociálne podmienky pre zdravý fyzický a psychický a sociálny vývin maloletého. Pracovníci úřadu zhodnotili, že bytové pomery otca sa od posledného šetrenia zmenili. V domácnosti otca zistili nedostatky týkajúce sa zhoršenej hygieny, poriadku, zanedbaného celkového stavu domácnosti a úrovne bývania s ohľadom na potreby

dieťaťa a primerané výchovné prostredie. Otec sa vyjadril, že sa chystal maľovať a celú domácnosť poupratuje. Otec bol spolupracujúci a súhlasný ku zlepšeniu celkového stavu bytových pomerov s ohľadom na maloletého. S otcom si dohodli termín opätovného šetrenia v domácnosti. Pracovníci úradu nespochybnili schopnosti otca zabezpečovať starostlivosť o maloletého, ani jeho vzťah k maloletému, keďže zabezpečoval starostlivosť o maloletého od 10/2021. Z preštudovania spisovej dokumentácie dieťaťa zistili, že nad výchovou maloletého bol v Českej republike stanovený dohľad. S ohľadom na vykonané šetrenie a zistené skutočnosti zhodnotili, že v prípade zverenia maloletého do otcovej osobnej starostlivosti je potrebné vykonávať v rodine maloletého príslušné opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v najlepšom záujme maloletého.

14. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 11.04.2024 pracovníci úradu vykonali dňa 30.08.2023 ohlásené kontrolné šetrenie v domácnosti otca maloletého za účelom preverenia zlepšenia bytových pomerov s ohľadom na potreby a vývoj maloletého. V domácnosti sa nachádzal otec maloletého a otcova sestra, ktorá s nimi žije v spoločnej domácnosti. Maloletý sa v domácnosti nenachádzal. V izbe, kde spáva otec s maloletým na poschodovej posteli bol poriadok. Domácnosť bola uprataná, kuchyňa vymaľovaná. Dňa 05.03.2024 bolo opätovne vykonané ohlásené šetrenie v domácnosti otca maloletého. Maloletý sa v čase šetrenia nachádzal v domácnosti. Otec za prítomnosti maloletého uviedol nasledovné skutočnosti: Od 10/2021 je maloletý fakticky v osobnej starostlivosti otca. V domácnosti s nimi žije i otcova sestra, ktorá má uvedený byt v prenájme. Mesačné náklady na bývanie sú vo výške 160 Eur/nájom a 45 Eur/elektrika. Matka maloletého je už polroka hospitalizovaná v Psychiatrickej liečebni v Českej republike. Zdravotná prognóza matky bude zrejme vyžadovať trvale ústavnú starostlivosť. Maloletý bol v styku s matkou, keď mala priepustku z liečebne a taktiež bol u matky počas Vianoc. S matkou si maloletý telefonuje 2 až 3 krát do mesiaca. Otec maloletému umožňuje kontakt s matkou, nebráni maloletému v stretávaní sa. Matka uhrádza výživné na maloletého vo výške 70 Eur mesačne. S maloletým bol vykonaný neformálny rozhovor za prítomnosť otca. Maloletý bol veľmi komunikatívny, priateľský, živý, usmievavý, reagoval a odpovedal spontánne, bezprostredne a otvorene. Uviedol, že chodí do Základnej školy v A. do 4. ročníka a v škole sa mu podľa jeho vyjadrenia nedarí a to najmä v slovenskom jazyku, keďže predtým žil a chodil do školy v Českej republike, keď býval s mamou. Nemá rád ani angličtinu. Kriticky sa vyjadril k svojmu správaniu sa v škole, avšak je to už lepšie. Záujmové krúžky nemá. Rád zbiera karty pokémonov. Ďalej uviedol, že s nimi býva otcova sestra, ktorá zvykne navariť, ale varí aj otec, jediné, čo sa mu nepáči je, keď teta (otcova sestra) kričí. Inak je u otca spokojný. Na základe telefonického rozhovoru s otcom pracovníci úradu zistili, že matka maloletého bola pred prepustená z psychiatrickej liečebne. Následne bola matka telefonicky kontaktovaná. Matka bola oboznámená s termínom pojednávania, nevedela uviesť, či sa pojednávania zúčastní, uviedla, že má ustanoveného opatrovníka. Šetrením v domácnosti otca neboli zistené žiadne závažné skutočnosti, ktoré by bránili otcovi v zabezpečovaní starostlivosti o maloletého. V domácnosti boli odstránené nedostatky, na ktoré bol otec v minulosti upozornený. Z pozorovania interakcií medzi otcom a maloletým neboli zaznamenané negatívne prejavy. Otec má s maloletým vytvorený dobrý vzťah, snaží sa zabezpečovať starostlivosť v rámci svojich možností a schopností.

15. Podľa správy základnej školy, ktorú maloletý navštevuje je maloletý snaživý, priateľský, ale je impulzívny, patrí medzi slabo prospievajúcich žiakov, má nedostatočnú a nysystematickú domácu prípravu, málo podnetné rodinné prostredie. K rodinnému prostrediu maloletého sa škola vyjadrila, že maloletý žije v spoločnej domácnosti s otcom a so svojou tetou. Otec má ukončené základné vzdelanie. Žiak má k nemu kladný vzťah, vyjadruje sa o ňom vždy pozitívne. Otec sa triednych aktivít zúčastňuje nepravidelne, nakoľko pracuje na zmeny. S triednou učiteľkou mal otec niekoľko individuálnych stretnutí, na ktorých bol informovaný o výchovno-vzdelávacích výsledkoch, boli mu poskytnuté rady. Podľa slov otca učivu nerozumie často ani on, preto nemôže maloletému poskytnúť dostatočnú domácu prípravu. Spoločne s triednou učiteľkou sa dohodli na dodržiavaní pravidiel (domáce úlohy si robí žiak v ŠKD, kde je mu nápomocná pani vychovávateľka a spolužiaci, pravidelný režim - príprava pomôcok a školských potrieb v domácom prostredí, kontrola otcom alebo tetou, čas na vlastné záujmy pobyt vonku, obmedzenie mobilného telefónu, pravidelný spánok a pod.), čo sa zlepšilo. Otec sa maloletému vo voľnom čase snaží venovať, pravidelne sa o neho stará, uhrádza školské poplatky i za obedy v školskej jedálni, zabezpečuje mu čisté oblečenie, desiatu. Škola má vedomosť, že maloletý je s matkou v telefonickom kontakte, podľa možností (v čase prázdnin) k nej chodí na návštevu.

16. Z doložených súdnych rozhodnutí bolo zistené, že rozsudkom Okresného soudu Plzeň-jih č.k. 8 C 267/2017-64 zo dňa 31.8.2018 bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletého. Rozsudkom Okresního

soudu Plzeň-jih č.k. 3P 146/2015-168 zo dňa 28.03.2018, právoplatným dňa 27.06.2018 upravil súd pomery účastníkov k maloletému A. na čas po rozvode manželstva jeho rodičov tak, že maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 1000 Kč mesačne do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Rozsudkom Okresného soudu Plzeň-jih č.k. 3P 146/2015-215 zo dňa 23.04.2020 bolo suma určeného výživného zvýšená na 1500 Kč mesačne.

17. Otec pri výsluchu uviedol, že býva s maloletým a svojou sestrou. Aktuálne je evidovaný na úrade práce. Naposledy bol zamestnaný cez agentúru. Prácu si hľadá. Požiadal o dávku v nezamestnanosti. Žije v sociálnom byte, kde hradí nájomné 160 Eur a 45 Eur elektriku. Na nákladoch sa podieľa aj sestra. Syn je zdravý, navštevuje 4. triedu základnej školy, platené krúžky nenavštevuje. Náklady na maloletého sú bežné. Kontakt s matkou prebieha hlavne telefonicky. Naposledy bol syn u matky na Vianoce. Kontakt prebieha niekedy aj tak, že otec privezie matku za synom. Matka pravidelne prispieva na výživu maloletého sumou 70 Eur mesačne.

18. Kolízny opatrovník sa v konaní vyjadril, že so zmenou zverenia súhlasí, otec sa od októbra 2021 stará o maloletého. Rovnako súhlasil s otcom navrhovanou výškou výživného 70 Eur a neupraveným stykom matky a maloletého.

19. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

20. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, či maloleté dieťa zverí do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

21. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

22. Podľa § 24 ods. 6 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati domáhať na súde.

23. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

24. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

25. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

26. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú samé sa živiť.

27. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

28. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

29. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

30. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

31. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

32. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

33. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

34. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

35. Podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

36. Podľa § 217 ods. 1 prvej vety Civilného sporového poriadku, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

37. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

38. Záujem maloletého dieťaťa je pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa dieťaťa týkajú vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine).

39. Podľa vyššie citovaného ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine a ust. § 121 Civilného mimosporového poriadku dohody a súdne rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Zmena rozhodnutia súdu na základe zmeny pomerov je v podstate výnimkou zo zásady nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, a preto zmena pomerov by mala byť závažnejšieho charakteru. Reparácia právoplatných rozhodnutí pre nepodstatnú zmenu v pomeroch je neprípustná. Zmenu pomerov možno vymedziť ako zmenu

rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúceho rozhodnutia súdu. Súd preto pri posudzovaní návrhu v prvom rade skúmal, či nastala zásadná zmena pomerov od posledného súdneho rozhodnutia.

40. Rodičovské práva k maloletému v časti zverenia boli naposledy upravené rozsudkom Okresného soudu Plzeň-jih č.k. 3P 146/2015-168 zo dňa 28.03.2018 a v časti výživného rozsudkom Okresného soudu Plzeň-jih č.k. 3P 146/2015-215 zo dňa 23.04.2020. Z doložených rozsudkov súd zistil, že v čase posledného rozhodnutia súdu maloletý žil s matkou v meste B.. Maloletý mal 7 rokov a navštevoval materský školu, keďže mal odklad povinnej školskej dochádzky. Matka bola zamestnaná u Technických služieb mesta B. s príjmom 12 344 Kč mesačne a poberala mesačne invalidný dôchodok vo výške 5 089 Kč. Matka mala v tom čase ešte jednu vyživovaciu povinnosť a to k synovi G. H., nar. XX.XX.XXXX vo výške 871 Kč mesačne. Čo sa týka pomerov otca, ten bol zamestnaný v spoločnosti H. I. J., býval so sestrou a nemal inú vyživovaciu povinnosť. Otec si voči maloletému plnil svoju vyživovaciu povinnosť vo výške 1500 Kč mesačne.

41. Od októbra 2021 je maloletý v starostlivosti otca a žije v A.. Rodičia ohľadne úpravy rodičovských práv a povinností uzavreli dňa 15.10.2021 rodičovskú dohodu v tom zmysle, že otec prevezme maloletého do svojej starostlivosti dňa 15.10.2021 v meste B. a matka bude prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 1 800 Kč mesačne vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám otca. Následne bol maloletý už len v starostlivosti otca, matka s takýmto režimom súhlasila a s maloletým udržiavala telefonický kontakt a maloletý ju občas navštívil, najmä cez prázdniny. Matka bola istý čas hospitalizovaná na psychiatrickej klinike. V súčasnosti bola z liečby prepustená, o maloletého sa zaujíma, telefonuje mu, vyživovaciu povinnosť si plní vo výške cca 70 Eur mesačne.

42. Keďže maloletý je už takmer 3 roky v starostlivosti otca, je v najlepšom záujme maloletého zmeniť rozhodnutie, ktorým bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a zosúladiť faktický stav so stavom právnym. Maloletý je aktuálne len dočasne zverený do starostlivosti otca na základe neodkladného opatrenia súdu č.k. 9P/130/2023-32 zo dňa 07.09.2023. Z vykonaných šetrení v domácnosti otca, z doloženej správy zo školy ako aj z pohovoru s maloletým vykonaným kolíznym opatrovníkom má súd za preukázané, že otec starostlivosť zvláda (podľa správy ÚPSVaR zo dňa 11.04.2024 v minulosti úradom zistené nedostatky v domácnosti otec odstránil), s maloletým má vytvorený dobrý vzťah a snaží sa zabezpečovať starostlivosť o maloletého v rámci svojich možností a schopností. Matka starostlivosť otca o maloletého akceptuje, otec maloletému v kontakte s matkou nebráni.

43. Vzhľadom na to, že súd maloletého zveril do osobnej starostlivosti otca, zaviazal matku platením výživného, a to vo výške navrhovanej otcom 70 Eur mesačne, s ktorou matka aj kolízny opatrovník maloletého súhlasili.

44. K vyživovacej povinnosti súd vo všeobecnosti uvádza, že prvoradou povinnosťou oboch rodičov je venovať dostatočné úsilie na riadne zabezpečenie výživy svojich maloletých detí, ktoré sú v plnej miere odkázané výživou na svojich rodičov, keďže nie sú schopné samy sa živiť. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa pričom rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení (poskytovanie bývania, stravy, nákup ošatenia a pod.) a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, je povinný prispievať na jeho výživu výživným, predstavujúcim peňažný príspevok na hradenie potrieb dieťaťa.

45. Pri určovaní novej výšky vyživovacej povinnosti súd zohľadnil odôvodnené potreby maloletého a možnosti, schopnosti a majetkové pomery matky maloletého, teda povinnej ako aj otca maloletého. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že právom dieťaťa je podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Cieľom ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď si rodič zodpovedajúcim spôsobom splní svoju vyživovaciu povinnosť. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča, alebo potreby iné.

46. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného (dieťaťa), jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

47. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu, je preto vyhodnotenie nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťa. Pod odôvodnenými (opodstatnenými) potrebami dieťaťa je nutné rozumieť nie len tie najzákladnejšie potreby, ktorými sú strava, ošatenie, hygiena, bývanie, zdravotná starostlivosť a pod., ale aj širšie potreby súvisiace s prípravou na budúce povolanie, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, záujmov dieťaťa. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj nepravidelné výdavky, napríklad rôzne školské výlety, kúpa športových potrieb, zdravotných pomôcok a podobne. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť rodičov len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac.

48. Uspokojovanie odôvodnených potrieb dieťaťa je limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nie len ich subjektívnymi vlastnosťami (vek, vzdelanie, kvalifikácia, pracovné skúsenosti, zdravotný stav atď.) ale aj okolnosťami objektívneho charakteru napr. pracovnými príležitosťami a celkovou situáciou na trhu práce. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinného rodiča podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že rodič sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré viedli k strate na príjmoch alebo majetku. Súd prihliada u oboch rodičov tiež na celkový počet a charakter ich prípadných ďalších vyživovacích povinností.

49. Matka bola od 05.09.2023 do apríla 2024 hospitalizovaná v psychiatrickej nemocnici v B.. Podľa dohody o skončení pracovného pomeru ku dňu 31.01.2023 bol ukončený jej pracovný pomer so zamestnávateľom mestom B., kde bola matka zamestnaná od 30.09.2016 na pozícii robotníka – čistenie mesta s príjmom za mesiac január 2023 vo výške 16.048 Kč. Matkiným jediným príjmom je v súčasnosti podľa doložených potvrdení o príjme len invalidný dôchodok vo výške 9.787 Kč mesačne a príspevok na bývanie vo výške 1.525 Kč mesačne (t.j. spolu 11.312 Kč/cca 450 Eur mesačne). Podľa výpisu z účtu matky mesačné náklady matky na bývanie predstavujú - nájomné vo výške 3.638 Kč, záloha za elektrinu 1.940 Kč, poplatok za rozhlas 45 Kč a za televíziu 135 Kč. Opatrovník matky – mesto B. sa v konaní vyjadrilo, že zdravotný stav matky jej neumožňuje pracovať. Z odôvodnenia rozhodnutia Okresného soudu Plzeň – jih mal súd preukázané, že matka trpí duševnou poruchou – ľahkou mentálnou retardáciou, ktorá je liečbou neovplyvniteľná. Matka na maloletého pravidelne prispieva sumou 70 Eur mesačne. Matka nemá okrem maloletého iné vyživovacie povinnosti. Podľa doložených potvrdení je otec momentálne nezamestnaný, pracovný pomer ukončil dohodou so zamestnávateľom ku dňu 26.03.2024 a od 27.03.2024 je evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie. Podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 18.04.2024 otcovi nevznikol nárok na dávku v nezamestnanosti. Podľa potvrdenia o príjme spoločnosti C., s.r.o. v poslednom zamestnaní za obdobie od 09/2023 do 03/2024 dosahoval otec priemerný čistý mesačný príjem vo výške 984,90 Eur. U predchádzajúceho zamestnávateľa K. L. (H.) s.r.o. sa príjem otca pohyboval na úrovni cca 900 Eur mesačne (v období od 06/2023-08/2023) a u zamestnávateľa M. N. s.r.o. za obdobie 12/2022 – 5/2023 dosahoval otec čistý príjem cca 1138 Eur mesačne. Otec býva s maloletým v domácnosti jeho sestry, ktorej mesačne prispieva na domácnosť.

50. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, vzhľadom na vek maloletého a jeho aktuálne odôvodnené potreby, má súd za to, že výživné vo výške 70 Eur je primerané a zodpovedá zistením schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomermi oboch rodičov a zistenej životnej úrovni. Pri určení výšky výživného súd vychádzal z odôvodnených nákladov na maloletého a bežných potrieb dieťaťa vo veku maloletého. Otec náklady na maloletého v konkrétnej výške nešpecifikoval (nevyčíslil), avšak z jeho vyjadrení a zo spisu vyplýva, že maloletý má 11 rokov, od septembra nastupuje do 5. ročníka Základnej školy v mieste bydliska, stravuje sa v školskej jedálni, kde obedy v škole sú dotované štátom, nenavštevuje školský klub ani platenú záujmovú činnosť. Maloletý je zdravý. Otec svoje náklady špecifikoval tak, že spolu so sestrou uhrádzajú nájomné za sociálny byt vo výške 160 Eur a elektrinu vo výške 45 Eur. S ohľadom

na uvedené súd stanovil výšku odôvodnených nákladov na maloletého mesačne na sumu minimálne vo výške okolo 320 Eur mesačne, keď na stravu považoval súd za primeranú sumu cca 150 Eur, na oblečenie a obuv 50 Eur, 25 Eur hygiena a zdravotná starostlivosť, 25 Eur školské pomôcky, šk. výlety a cca 70 Eur alikvotná časť nákladov na bývanie.

51. Pri takto zistenom skutkovom stave najmä s ohľadom na zistený príjem matky a jej zdravotný stav považoval súd za primerané určiť matke výživné v navrhovanej výške 70 Eur mesačne. Stanovená výška výživného spolu s rodinnými prídavkami, ktoré otec na maloletého poberá vo výške 60 Eur mesačne spolu s plnením si vyživovacej povinnosti otca zabezpečia, aby odôvodnené potreby maloletého boli primerane uspokojené. Súd je toho názoru, že je v schopnostiach a možnostiach matky maloletého platiť takto určené výživné.

52. Keďže matka si za celé rozhodné obdobie od podania návrhu na súd plní svoju vyživovaciu povinnosť v určenej výške, čo otec potvrdil, zročné výživné na maloletého nevzniklo.

53. Stretávanie matky s maloletým súd v súlade s návrhom otca ponechal neupravené, s čím matka aj kolízny opatrovník súhlasili. Rodičia sa doposiaľ dokázali na styku matky s maloletým dohodnúť, otec v styku matke s maloletým nebráni, stretávanie podporuje a umožňuje aj udržiavanie telefonického kontaktu. V prípade, že v budúcnosti k dohode medzi nimi nepríde, má možnosť ktorýkoľvek z rodičov podať na súd návrh na úpravu styku matky s maloletým.

54. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne v 3 vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), ktorá môže byť vykonaná spôsobmi uvedenými týmto zákonom (§ 62 a nasl. zákona č. 233/95 Z. z.). Ak ide o rozhodnutie vo veciach starostlivosti o maloletého, styku s maloletým alebo inej ako peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorý môže byť uskutočnený spôsobom ust. zákonom č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (§ 370 a nasl. C.m.p.).